

***Rättelse av beslut enligt 36 §
förvaltningslagen (2017:900) den
16 december 2022/Alexander Aleryd**

Huvudman

Friskolan Asken Aktiebolag (556748-1071)
info@friskolanasken.se

Ärendet

Tillsyn av Friskolan Asken och dess enskilda huvudman Friskolan Asken Aktiebolag i Strängnäs kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Friskolan Asken Aktiebolag att senast den **2023-03-31** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd, *trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Friskolan Asken Aktiebolag inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Friskolan Asken Aktiebolag ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd – beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång

1. Se till att beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång är utformade i enlighet med författningarnas krav samt att besluten är fattade av rektorn. Huvudmannen ska i redovisningen inkomma med två avidentifierade beslut om särskild undervisningsgrupp och två avidentifierade beslut om anpassad studiegång som är fattade

under våren 2023. Vidare ska huvudmannen inkomma med en sammanställning över hur många beslut som rektorn har fattat gällande särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång under perioden den 1 december 2022 – 15 mars 2023. Av sammanställningen ska det även framgå om beslut om åtgärdsprogram har föregått beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp. (3 kap. 9, 11 och 12 §§ skollagen).

****Trygghet och studiero – utredning av ordningsstörande och olämpligt beteende***

2. *Se till att rektorn startar en utredning i samtliga fall när elever vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana utredningar som startats för respektive elev under perioden den 1 december 2022 – 15 mars 2023. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 9 § skollagen).

Arbetet mot kränkande behandling – planen mot kränkande behandling och anmälan av kränkande behandling

3. Se till att det vid skolan, under medverkan av personal och elever, upprättas en plan mot kränkande behandling som innehåller konkreta åtgärder som ska genomföras under året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Åtgärderna ska bygga på den kartläggning som gjorts så att de utgår från skolans behov. Planen ska även innehålla information om hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. (6 kap. 6-8 §§ skollagen; 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).
4. Se till att vid minst ett tillfälle före den 20 januari 2023 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att de vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling gör en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 31 mars 2023 (2 kap. 34 § andra stycket, 6 kap. 10 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, anmälan och utredning av särskilt stöd, uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram, studiehandledning på modersmålet, ordningsregler, tillgång till elevhälsa, modersmålsundervisning, lovskola, styrning och utveckling av utbildningen, ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån inkomna uppgifter till Skolinspektionen inlett en tillsyn av Friskolan Asken och dess enskilda huvudman Friskolan Asken Aktiebolag belägen i Strängnäs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Friskolan Asken följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, grundläggande förutsättningar för skolenheten, förutsättningar för utbildningen vid skolenheten, styrning och utveckling av utbildningen, ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, elevhälsan, rektorn samt lektionsobservationer mellan den 26-28 oktober 2022. Representanter för huvudmannen har också intervjuats. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd, elevdokumentation i form av utredningar av behov av särskilt stöd, åtgärdsprogram med tillhörande utvärderingar, kränkningsanmälningar med tillhörande utredningar, skolenhetens plan mot kränkande behandling och betygskataloger. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Huvudmannen ska vidare se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen). En skolenhets rektor ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas (2 kap 9 § skollagen). Rektorn beslutar även om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov (2 kap 10 § skollagen). Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga bedömningar och åtgärder.

Föreläggande

Särskilt stöd – beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med tillsynen efterfrågat beslut om åtgärdsprogram, beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång. Av dokumentationen som Skolinspektionen tagit del av, och av huvudmannens synpunkter på kommunicerat underlag inför beslut, framgår att beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång fattas inom ramen för beslut om åtgärdsprogram. Av dessa beslut framgår att det i merparten av besluten inte tydliggörs i vilka ämnen som eleverna ges undervisning i eller vilka ämnen som har anpassats bort för eleverna. Exempelvis kan åtgärder i besluten endast vara formulerade som att elever ska ha undervisning i mindre sammanhang och/eller att eleven har förkortade skoldagar. I flera fall saknas motiveringar till de valda stödåtgärderna och motiveringar till varför vissa ämnen för eleven har anpassats bort.

Av dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av finns det flera åtgärdsprogram som innehåller beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång. Utav dessa åtgärdsprogram framgår i flera fall att det är en av de biträdande rektorerna som har fattat beslut om åtgärdsprogram, beslut om särskild undervisningsgrupp och om anpassad studiegång. Huvudmannen har i samband med synpunkter på Skolinspektionens protokoll uppgett att rektorn närvarar vid möten när besluten fattas men att de nu förstått att rektorn ska underteckna dessa beslut. Av huvudmannens synpunkter framgår vidare att rektorn framledes kan underteckna beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt eller i form av anpassad studiegång får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 11 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en

annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får rektorns beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Av förarbetena till skollagen framgår att särskilt stöd ska i första hand ges i den gemenskap eller gruppering där eleven vanligtvis ingår. Stödet kan om det finns särskilda skäl ges i en annan miljö om det finns bättre förutsättningar för eleven att kunna tillgodogöra sig det. Vidare framgår att särskild undervisningsgrupp kan betyda undervisning i annan gruppering inom skolenheten eller undervisning i andra lokaler med annan personal. Åtgärden att placera en elev i en särskild undervisningsgrupp ska vara ett särskilt beslut som fattas av rektorn i samband med ett beslut om åtgärdsprogram. Innan beslut om särskilt stöd genom särskild undervisningsgrupp fattas ska samråd ske med eleven och elevens vårdnadshavare. Dokumentation och uppföljning ska ske på samma sätt som när det gäller andra stödåtgärder. Placeringen i särskild undervisningsgrupp ska regelbundet omprövas. Skolan måste också upplysa om möjligheten att överklaga till Skolväsendets överklagandenämnd samt noggrant dokumentera vilka beslut som fattas i samband med placeringen. Uppföljning och utvärdering av de insatta åtgärderna ska ske med viss regelbundenhet och i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare (prop. 2009/10:165 s. 292 f).

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat att beslut om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan en fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (prop. 2009/10:165 s. 293 f).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att flera av de åtgärdsprogram som innehåller beslut om särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång, som Skolinspektionen har tagit del av, inte är utformade i enlighet med författningarnas krav vad gäller omfattning och utformning av stödinsatserna. Tillsynen visar att det i flera fall inte framgår i vilka ämnen och i vilken omfattning som elever med beslut om särskild undervisningsgrupp och/eller beslut om anpassad studiegång ges undervisning i, för att så långt som möjligt få förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolan. Vidare saknas i flera fall motivering till de valda stödåtgärderna och varför vissa ämnen anpassas bort och vilka åtgärder som skolan har beslutat ska genomföras istället.

Tillsynen visar också att det finns beslut om särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång som inte fattats av rektorn trots att beslutanderätten gällande sådana beslut inte får överlåtas från rektorn till någon annan.

Trygghet och studiero – utredning av ordningsstörande och olämpligt beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av lärarintervjuerna framkommer att det finns elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen och därför borde ha visats ut från lektionerna. Eftersom lärarna ansvarar för de elever som visas ut och det inte längre finns korridorsvårdare som kan möta upp eleverna får eleverna dock stanna kvar i klassrummet. Vidare uppger lärarna att det också är vanligt förekommande att elever går in och ut ur klassrummet flera gånger under en och samma lektion. Det förekommer att lärarna pratar med eleverna som har ett ordningsstörande beteende istället för att underrätta rektorn och det startas således ingen utredning av det ordningsstörande eller olämpliga beteendet. Vid flera av Skolinspektionens lektionsobservationer förekom det att elever vid upprepade tillfällen lämnade klassrummet eller som avvek från undervisningen. Flera av eleverna var borta under stora delar av lektionstiden och vid något tillfälle har de även befunnit sig ute på skolgården och ägnat sig åt rastaktiviteter istället för att befinna sig i undervisningssalen. I ett efterföljande samtal med personal efter en lektionsobservation framgår att det finns elever under hens lektioner som i egentlig mening inte utför något skolarbete och som satt i system att avvika från lektionerna och där en stor del av lektionstiden går åt till att hålla ordning på dessa elever. Av intervju med rektorn framgår att en utredning om ordningsstörande beteende endast påbörjas i de fall eleven stört ordningen och det samtidigt upprättats en kränkingsanmälan. Vidare uppger rektorn att en utredning om ordningsstörande beteende inte alltid startas direkt utan att de kan påbörjas vid ett senare tillfälle när undervisande personal fått en helhetsbild av eleven. En sådan utredning kan leda fram till särskilt stöd.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i bland annat grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjorts sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att utreda elever som vid upprepade tillfällen stör ordningen. Tillsynen visar att det finns elever som vid upprepade fall stör ordningen eller uppträder olämpligt men där lärare inte anmäler eleverna vidare till rektorn. Eftersom eleverna inte anmäls

ser rektorn inte heller till att det ordningsstörande och olämpliga beteendet utreds. Vidare visar tillsynen att rektorn inte alltid ser till att en utredning startas när en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträder olämpligt. Att ett sådant beteende utreds är viktigt för att skapa en förståelse för vad som lett fram till beteendet och för att komma fram till adekvata åtgärder som möter elevens behov.

Arbetet mot kränkande behandling – anmälan av kränkande behandling

Av intervjuer med huvudmannen och rektorn framgår att det vid skolenheten finns ett digitalt ärendehanteringssystem som personalen ska använda sig av vid anmälan av kränkande behandling. Enligt rektorn har all personal, oavsett anställningsform, deltagit i fortbildningar och genomgångar om anmälan om kränkande behandling och hur det digitala ärendehanteringssystemet ska användas. Anmälningar av kränkande behandling kommer också till huvudmannens kännedom genom de rapporter som trygghetsteamet upprättar. Av intervjuer med lärare framgår att de inte alltid anmäler verbala kränkningar på grund av att sådana kränkningar är så vanligt förekommande och att lärarna därmed inte hinner anmäla alla kränkningar. Även elevhälsan uppger att personal på grund av tidsbrist inte alltid anmäler kränkningar och att det finns lärare som inte känner till rutinerna för anmälan av kränkande behandling. I skolenhetens plan mot kränkande behandling för läsåret 2021/22, "Likabehandlingsarbete – En handlingsplan mot kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och för arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering – 2021/22", vilken Skolinspektionen tagit del av, finns en beskrivning över den rutin som ska användas när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkning eller när personal bevittnat eller fått kännedom om sådant fall. I rutinen framhålls att personal aldrig ska göra en egen värdering av kränkningen utan alltid anmäla den direkt till trygghetsteamet eller rektorn. Av intervjuer med huvudmannen och rektorn framgår att det finns en tydlig rutin avseende utredning av kränkande behandling som innebär att utredning genomförs av huvudmannen, rektorn eller annan personal.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Enligt Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr 22, 2.1 normer och värden, ska alla som arbetar i skolan aktivt medverka till att motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att personalen inte alltid anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Tillsynen visar att det finns personal som inte känner till rutinerna för anmälan av kränkande behandling. Tillsynen visar vidare att alla verbala kränkningar inte anmäls till rektorn. Detta medför att alla kränkningar inte kommer till huvudmannens kännedom och att huvudmannen därmed inte kan ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Arbetet mot kränkande behandling – planen mot kränkande behandling

Av intervju med huvudmannen framgår att eleverna under höstterminen arbetat med de insatser som finns beskrivna i planen mot kränkande behandling för verksamhetsåret 2021/22. Uppföljning av tidigare års insatser har genomförts i blandade portfoliogrupper, mentorsgrupper och klassvis i mellanstadiet. Någon trygghetsvandring med eleverna har ännu inte genomförts under höstterminen 2022, vilket också framkommer i en av elevintervjuerna. Av intervju med rektorn framgår att planen mot kränkande behandling inte har reviderats sedan föregående läsår och att eleverna varken medverkat i utvärdering eller uppföljning av denna. Under juni 2022 har rektorn genomfört tre utvärderingar med elevhälsoteamet, trygghetsteamet och lärare. Av intervju med lärarna framgår dock att det inte har bedrivits något trygghetsarbete under innevarande eller föregående termin. Även av intervju med elevhälsan framgår att de inte har medverkat i någon utvärdering, men att insatsen med korridorsvärdar, som fanns tillgänglig under vårterminen 2022, gav ökad trygghet i korridorerna för eleverna. Insatsen med korridorsvärdar har tagits bort och eleverna känner sig åter otrygga i korridorerna, vilket framkommit i samband med de lektionsbesök och enskilda samtal som genomförts med eleverna. Av intervju med lärarna framgår att elever har involverats i planen mot kränkande behandling genom att lärarna under höstterminen pratat med dem om olika förväntningar samt att deras föräldrar har blivit inbjudna till portfoliogrupperna. Eleverna uppger i intervjuer att det inte genomförts någon trygghetsenkät under 2022.

Rättslig reglering

Av 6 kap 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Av 6 kap 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling) framgår att en plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att planen mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Tillsynen visar att skolenheten saknar en aktuell plan mot kränkande behandling för verksamhetsåret 2022/23 samt att eleverna inte har deltagit i den uppföljning och utvärdering som huvudmannen påbörjat av verksamheten. Därmed saknas en redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts samt vilka åtgärder som avses att påbörjas och genomföras under det kommande året. Ett sådant arbete är nödvändigt för att kunna sätta in adekvata åtgärder i verksamheten i syfte att förebygga och förhindra kränkande behandling.

***Val av ingripande**

*Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

*Friskolan Askens verksamhet med Friskolan Asken aktiebolag som huvudman uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp, utredning av en elevs upprepade ordningsstörande eller olämpliga beteende, anmälan av kränkande behandling samt planen mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Friskolan Asken aktiebolag att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att elever ges stöd i form av extra anpassningar och att lärarna diskuterar extra anpassningar tillsammans i kollegiet. Extra anpassningar följs upp löpande och utvärderas två gånger per läsår i samband med utvecklingssamtalen. Av intervju med elevhälsan framgår att elevhälsan handleder lärarna på gruppnivå när det gäller arbetet med extra anpassningar. Elevhälsan erbjuder även handledning under elevhälsomöten där lärarna kan diskutera enskilda elevers behov av extra anpassningar. Av intervju med rektorn framgår att rektorn deltar under handledningstillfällena med elevhälsan men även under veckovisa konferenser med lärarna där enskilda elevers behov av extra anpassningar diskuteras.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att samtliga elever som trots extra anpassningar befaras att inte uppfylla betygskriterierna anmäls för utredning av särskilt stöd. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärarna först diskuterar enskilda elever på veckovisa konferenser som leds av rektorn. Därefter anmäler lärarna elever för utredning av särskilt stöd vid handledningstillfällena med elevhälsan där även rektorn deltar.

Av intervju med rektorn framgår att det är rektorn som fattar beslut att en elev ska utredas för behov av särskilt stöd. Besluten fattas oftast i samband med elevhälsomöten. Rektorn uppger vidare att utredning av särskilt stöd kan genomföras både utifrån sociala skäl och utifrån att en elev befaras att inte uppfylla betygskriterierna. Av intervju med lärare framgår att det startas en utredning av särskilt stöd för de elever som lärarna anmäler till rektorn. Elevhälsan

uppgifter under intervju att utredningar av särskilt stöd genomförs av skolenhetens speciallärare.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med huvudmannen, rektorn och lärare framgår att det finns en systematisk uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen. Av dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av framgår att åtgärdsprogrammen innehåller uppgifter om när åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att det av ett åtgärdsprogram ska framgå när åtgärder ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det finns ett fåtal elever på skolan som är i behov av studiehandledning på modersmål. Elevernas behov av studiehandledning på modersmål tillgodoses genom personal på skolan och genom kommunens språkcentrum.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 § skolförordningen (2011:185) framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att det finns skolgemensamma ordningsregler som rektorn beslutat om. Eleverna berättar att de fått en genomgång av ordningsreglerna och att de givits möjlighet att gruppvis diskutera dessa.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det ska finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Tillgång till elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med huvudmannen framgår att elevhälsan består av kurator, skolsköterska, skolpsykolog, speciallärare, specialpedagog och skolledning.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att för eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Modersmålsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med huvudmannen framgår att Strängnäs kommun erbjuder modersmålsundervisning för elever som får sin utbildning vid de enskilda huvudmännens skolenheter i kommunen. Undervisningen anordnas således inte vid skolenheten. Huvudmannen uppger att det endast är några enskilda elever på skolan som önskar och får modersmålsundervisning. Av intervju med rektorn framgår att vårdnadshavare och elever har fått information om rätten till modersmålsundervisning.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 7 § skollagen framgår att en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet, och eleven har grundläggande kunskaper i språket. Vidare framgår att en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.

Av 5 kap. 10 § skolförordningen framgår att en huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning, och det finns en lämplig lärare.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Lovskola

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med huvudmannen framgår att elever som går i årskurserna 6-9 och som riskerar att inte uppfylla betygskriterierna erbjuds lovskola. Eleverna informeras om erbjudande av lovskola ett par veckor före loven och det är lärarna som bedömer vilka elever som ska erbjudas lovskola. Under lovskolan bedrivs undervisning i flera ämnen och det är i första hand behöriga lärare i respektive ämne som bedriver undervisningen. Om en elev uteblir från undervisningen under lovskolan kontaktas vårdnadshavare. Av intervju med rektorn framgår att det är hen som beslutat om lovskola under höstlovet 2022.

Rättslig reglering

Av 9 kap. 11 a § skolförordningen framgår att det är rektorn som beslutar om en elev ska erbjudas lovskola.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Styrning och utveckling av utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med huvudmannen framgår att det för huvudmannens verksamhet finns upprättade rutiner för klagomålshantering. När ett klagomål inkommer startar huvudmannen en utredning. När huvudmannen fått tillräcklig information fattar huvudmannen ett beslut i ärendet. På skolans hemsida framgår hur en person som vill lämna en synpunkt eller ett klagomål ska gå tillväga. Personalen har informerats om rutinerna för klagomålshanteringen inför läsårsstarten under höstterminen 2022. Huvudmannen bekräftar att synpunkt eller klagomål har mottagits genom att skicka en bekräftelse till den som lämnat klagomålet. Återkoppling till uppgiftslämnaren sker genom att uppgiftslämnaren får ta del av huvudmannens genomförda utredning av klagomålet.

Rättslig reglering

Av 4 kap. 7 § skollagen framgår att om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Av 4 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. När huvudmannen har tagit emot ett klagomål ska huvudmannen bekräfta detta, skyndsamt göra den utredning som behövs för att kunna hantera klagomålet och återkoppla till den som har framfört klagomålet. Huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för klagomålshanteringen och aktivt verka för att rutinerna är kända bland elever, vårdnadshavare och personal.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ägar- och ledningsprövning samt prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Friskolan Asken Aktiebolag (556748-1071) ägs till hälften vardera av ÅF och CE. Tillsynen har omfattat prövning av ägar- och ledningskretsens insikt och lämplighet samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar. I ärendet har skriftligt material inhämtats från huvudmannen samt Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar inhämtats i ärendet.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass och grundskola. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten samt i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs enligt bestämmelsens tredje stycke att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga personer som anger i 2 kap. 5 a § 1-4 bedöms lämpliga. I 26 kap. 3 § skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

Av 2 kap. 5 a § skollagen framgår att följande personer ska omfattas av ägar- och ledningsprövningen när det gäller en juridisk person: den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och

styrelsesuppleanter, bolagsmännen i ett kommanditbolag eller andra handelsbolag samt personer som genom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav avseende insikt och lämplighet. Skolinspektionen har gjort bedömningen att följande personer ingår i ägar- och ledningskretsen: CE såsom verkställande direktör, styrelseledamot och ägare av huvudmannablaget, ÅF såsom styrelseledamot och ägare av huvudmannablaget, AE såsom styrelsesuppleant samt HF såsom styrelsesuppleant.

Vidare bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har ekonomiska förutsättningar att bedriva skolverksamheten. Skolinspektionen bedömer att det vid tidpunkten för detta beslut inte framkommit annat än att Friskolan Asken Aktiebolag uppfyller författningarnas krav avseende ekonomiska förutsättningar. Av utredningen framgår visserligen att huvudmannen i slutet av räkenskapsår 2021 hade ett negativt eget kapital, men av de ekonomiska dokument som Skolinspektionen tagit del av för innevarande räkenskapsår 2022 har det inte framkommit annat än att huvudmannen nu uppfyller författningarnas krav gällande ekonomiska förutsättningar. Dokumentationen visar i korthet att huvudmannen bär sina kostnader, har ett intakt aktiekapital och att det inte finns något som tyder på att huvudmannen inte kan betala sina skulder i takt med att de förfaller till betalning. Bedömningen grundas främst på en preliminär resultat- och balansrapport för perioden 1 januari 2022 till och med 31 augusti 2022 samt på en kontrollbalansräkning per den 31 augusti 2022 som är granskad av en auktoriserad revisor. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen även fortsättningsvis arbetar aktivt med att stärka de ekonomiska förutsättningarna och ser till att skolverksamheten har de ekonomiska resurser som krävs för att uppfylla författningarnas krav.

Beslutet har fattats av utredare Alexander Aleryd.

Utredare Ellinor Liljegren har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Erik Ahlsén medverkat.